1940 ий
6
ОКТЯБРЬ
№ 89 (702)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла эллысе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Йошкар-Ола Горком орган

КОНФЕРЕНЦИЙЫН РЕШЕНИЙЖЫМ ШУКТАШ

26—27 сентябрьыште эртыше XVI Марийский областной комсомольский конференций, ВЛКСМ обком секретарь Щербаков йолташын отчетный докладшым колыштмек да обсуждатлымек, республикысе комсомольский организаций ончылно шогышо задача-шамычым умбакыже успешно шукташлан корным ончыктышо конкретный решенийым приниматлыш.

Марийский республикысе комсомольский организаций отчетный жапыште шке пашажым ятырак саемден. Посна комсомольский организаций-шамыч партийын XVIII с'ездшын да ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийышт почеш комсомолец-шамычым государственный да озанлык пашаште участвоватлымашке утларак кумдан мобилизоватлаш тӱҥалыныт. Ятыр комсомолец-шамыч предприятийлаште, колхозлаште, социалистический строительствын моло участкылаштыжат пашам стахановски ыштат. Туге гынат, кызыт республикысе ятыр комсомольский организаций-шамыч ВКП(б) XVIII с'ездын да ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийышт почеш комсомолец-шамычын государственный да озанлык пашаште участвоватлымыштым вияҥдыме шотышто пашам моткоч начар шуктен толыт.

„Республикысе комсомольский организацийын ончыкыжым ыштышаш чыла пашаштыже ВКП(б) XVIII с'ездын исторический решенийже-шамычеш, ВЛКСМ ЦК-н VIII да вараcе пленумжо-шамычын решениешышт основатлалтын, кумышо Сталинский пятилетка план дене ончыктымо государственный, хозяйственный, культурный задача-шамычым разрешитлымаште чыла комсомолец-шамычын да молодежын активнын участвоватлымыштым эше утларак виянгдаш"—конференцийын тиде указанийжым кажне комсомолецын сознанийышкыже шукташ кӱлеш.

Комсомольышто партийный пропагандын неудовлетворительный состоянийыште улмыжым конференций поснак раш палемден. Конференцийын решенийжым комсомольский погынымашлаште обсуждатлыме годым комсомолец-шамычын марксизмым-ленинизмым шинчымашыштым нӧлталашлан поснак кугу вниманийым ойырман да умбакыже кажне комсомольский организаций комсомолец-шамыч коклаште партийный пропаганда пашам виянгдашлан верч конкретно вуйлатышаш улеш.

Комсомолец - шамыч коклаште трудовой да союзный дисциплиным пеҥгыдемдыме нерген, школлаште учебно-воспитательный пашам виянгдыме нерген, горкомол ден райкомол-шамычын эреак действоватлыше комиссийыштын пашаштым саемдышашлан комсомольский активым кумдан мобилизоватлыме нерген да моло вопрос денат конференцийын решенийыштыже раш ончыктымо. Тиде решенийын кажне вопросшым комсомольский погынымашлаште келгын обсуждатлыман да умбакыже комсомольский организаций-шамычын пашаштым виянгдаш конкретный мероприятийын ыштымаш.

СССР-ын Государственный Трудовой Резервше-шамыч нерген

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМЫН

УКАЗШЕ

Мемнан промышленностьым умбакыже шарымаш задача шахтылашке, рудниклашке, транспортыш, фабрика ден заводлашке у пашазе вийын чарныде толын шогымашыжым требоватла. Пашазе классын составшым чарныде ешарен шогымо деч посна мемнан промышленностьын успешный развитийже лийын ок керт.

Мемнан элыште безработицым йӧршеш пытарыме, ялыште да олаште кӱчызылыкым,разоритлалтмашым эрелан пытарыме, садлан мемнан деке фабрика ден заводлашке миен перкалаш да пашашке пурташ йодаш вынужденный улшо да, тыге, промышленностьлан пашазе вийын постоянный резервшым стихийно ыштен шогышо еҥ-шамыч уке улыт.

Ние условийлаште государство ончылно оласе ден колхозысо молодежь кокла гыч у пашазе-шамычым организованно ямдылыме да промышленностьлан кӱлеш трудовой резерв-шамычым ыштыме задача шога.

Промышленностьлан Государственный Трудовой Резерв-шамычым ыштышашлан СССР Верховный Совет Президиум пунчалеш:

1. Ремесленный Училищылаште, Железнодорожный Училищылаште да Фабрично-Заводской Обучений школлаште определенный производственный профессий-шамычлан оласе ден колхозный молодежым туныктымо деве промышленностьыш пуашлан ий еда 800 тӱжем гыч 1 миллион марте еҥым Государственный Трудовой Резерв-шамычым ямдылаш кӱлешым признатлаш.

2. Квалифицированный пашазе металлист, металлург, химик, горняк, нефтяник-шамычым да моло сложный профессиян пашазе-шамычым, тугак морской транспортлан, речной транспортлан да связь предприятий-шамычлан квалифицированный пашазе-шамычым ямдылашлан—олалаште кок ий тунемман Ремесленный Училище-шамычым организоватлаш.

3. Железнодорожный транспортысо квалифицированный пашазе-шамычым—машинист-шамычын помощникыштым, паровоз ден вагон-шамычым ремонтироватлыше слесарь-шамычым, котельщик-шамычым, корным ремонтироватлымаште ыштышаш бригадир-шамычым да моло сложный профессиян пашазе-шамычым ямдылашлан—кок ий тунемман Железнодорожный Училище-шамычым организоватлаш.

4. Массовый профессиян пашазе-шамычым, эн ончычак шӱй промышленностьлан, горно-рудный промышленностьлан, металлургический промышленностьлан, нефтяной промышленностьлан да строительный пашалан пашазе-шамычым ямдылашлан—6 тылзе тунемман Фабрично-Заводской Обучений школа-шамычым организоватлаш.

5. Ремесленный Училищылаште, Железнодорожный Училищылаште да Фабрично-Заводской Обучений школлаште туныктымаш бесплатно эртаралтеш да тунемше-шамыч тунеме жапыштышт государствын иждивенийыштыже лийыт манын, установитлаш.

6. Пашазе вийын государственный резервше-шамыч СССР Калык Комиссар-шамыч Советын непосредственный распоряженийыштыже улыт да нуным Правительствын разрешенийже деч посна наркомат ден предприятий-шамыч кучылтын огыт керт, манын установитлаш.

7. Ремесленный ден Железнодорожный Училищылаште туныкташлан 14—15 ияш ийготан да Фабрично-Заводской Обучений школлаште туныкташлан 16—17 ияш ийготан оласе ден колхозысо пӧр'еҥ молодежым 800 тӱжем гыч 1 миллион еҥ марте ий еда призыватлаш (мобилизоватлаш) СССР Калык Комиссар-шамыч Советлан правам пуаш.

8. Ремесленный ден Железнодорожный Училищылашке 14—15 ияш ийготан да Фабрично-Заводской Обучений школлашке 16—17 ияш ийготан пӧр'еҥ молодежым, 14 гыч 55 ияш марте ийготан пӧр'еҥ ден ӱдрамаш-шамычым шотлен, колхоз-шамычын кажне 100 членжылан кок еҥ гыч призыв (мобилизаций) шот деве ий еда ойырен шогаш колхоз-шамычын председательыштым обязатлаш.

9. Ремесленный ден Железнодорожный Училищылашке 14—15 ияш ийготан да Фабрично-Заводской Обучений школлашке 16—17 ияш ийготан пӧр'еҥ молодежым СССР Калык Комиссар-шамыч Советын ий еда установитлыме нарӗ призыв (мобилизаций) шот дене ий еда ойырен шогаш шемер депутат-шамычын городской Советыштым обязатлаш.

10. Ремесленный Училище, Железнодорожный Училище да Фабрично-Заводской Обучений школа-шамычым тунем пытарыше-шамыч мобилизоватлымылан шотлалтыт да СССР Калык Комиссар-шамыч Совет ыелен-се Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийын ончыктымыжо почеш государственный предприятийлаште ныл ий ончела пашам ышташ обязан улыт, пашам ыштыме верышт общий оснований дене нунылан пашадар обеспечиватлалтеш, манын установитлаш.

11. Ремесленный Училище-шамычым, Железнодорожный Училище-шамычым, Фабрично-Заводской Обучений школа-шамычым тунем пытарыше чыла еҥ-шамыч, тиде Указын 10-шо статьяже почеш, государственный предприятийлаште обязательно пашам ыштымаш срок эртымешке жаплан Йошкар Армий ден Военно-Морской Флотыш призыв шотышто отсрочка деве пользоватлалтыт.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель **М. КАЛИНИН.**

СССР Верховный Совет Президиум Секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль. 1940 ий 2 октябрь.

Октябрь пайрем вашеш социалистический соревнований

Налме обязательствым шуктен толыт

Пӱтынь Советский Союзысо пиалан молодежь Октябрьский революцийын XXIII-шо идалыкше лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнен, стахановский пашан чапле результатшым ончыктат. Тиде замечательный движенийыште Марийский республикысе молодежат ушнен.

Оршанский райзо пеленсе комсомольский организаций комсомольский погынымашеш социалистический соревнованийыш ушнымо нерген вопросым шынден. Тидын мӧнгӧ кажне комсомолец-шамыч шке ӱмбакышт конкретный обязательствым налыныт.

Землеустроитель комсомолка Васенина ден комсомолец Медянцев йолташ-шамыч с'емка пашам сай качество дене точный ышташ да с'емкышто паша планым утыж дене темаш мутым пуэныт.

Кызыт ние йолташ - шамыч паша планым утыж дене да сай качество дене шуктен толыт. Васенина йолташ нормым 170 процентлан, Медянцев йолташ 200 процентлан темат.

Метовилов.

Хорошо да отлично тунеммаш дене вашлийыт

Сотнурский средний школысо тунемше-шамыч Октябрын XXIII-шо идалыкшым хорошо да отлично тунеммаш дене вашлияшлан социалистический соревнованийышке ушненыт. Нуно тыгай обязательствым налыныт: тунеммашын качествыжым саемдаш, добровольный кружок ден общество-шамычын пашаштым кӱлеш кӱкшытышкӧ шындаш, 3—4 оборонный значоклан нормым сдатлаш да школышто дисциплиным саемдаш.

Ние обязательствым шуктымашым ВЛКСМ организаций ден учком терген толыт. **И. Иванов.**

42 докладчикым ойырымо

ВЛКСМ Йошкар-Олинский райком тиде кечылаште колхозласе комсомольский организацийлаште В. И. Левинын речьше да Великий Октябрьский социалистический революцийн нерген докладым ышташ 42 докладчикым ойырен. Нуно кызыт колхозлашке каеныт.

28 сентябрьыште первичный комсомольский организаций-шамычын секретарьышт дене предоктябрьский социалистический соревнованийым кумдан шарыме нерген совещанийым эртарыме. **Власова.**

54

СССР СОВНАРКОМ ПЕЛЕН ТРУДОВОЙ РЕЗЕРВ-ШАМЫЧ ГЛАВНЫЙ УПРАВЛЕНИЙЫМ ОБРАЗОВАТЛЫМЕ НЕРГЕН

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Советын пунчалже

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет пунчалеш:

1. Государственный Трудовой Резерв-шамычым ямдылымашым да распределитлымашым вуйлаташлан СССР Калык Комиссар-шамыч Совет пелен Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийым организоватлаш.

2. Областьлаште, крайлаште да республиклаште Трудовой Резерв-шамыч областной, краевой, республиканский Управлений-шамычым, а Москва ден Ленинград олалаште тугак Трудовой Резерв-шамыч городской Управлений-шамычым ышташ да нуно СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийлан подчинятлалтыт.

3. СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управлений ӱмбак пышташ:

а) промышленность ден транспортлан Государственный Трудовой Резерв-шамыч ямдылымашым;

б) Ремесленный Училищылаште, Железнодорожный Училищылаште да Фабрично-Заводской Обучений школлаште ямдылыме Государственный Трудовой Резерв-шамычым СССР Совнаркомын решенийже почеш распределитлымашым.

4. СССР Совнаркомлан пенгыдемдаш 1940 ий 1 ноябрьлан вноситлаш СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийлан поручитлаш:

а) профессий шот дене трудовой резерв-шамычым ямдылымаш планым;

б) Ремесленный Училище-шамычын, Железнодорожный Училище-шамычын да Фабрично-Заводской Обучений школа-шамычын уставыштын проектыштым;

в) Ремесленный Училищылаште, Железнодорожный Училищылаште да Фабрично-Заводской Обучений школлаште тунемше-шамычлан расходыштын нормыштым;

г) Ремесленный Училище-шамычым, Железнодорожный Училище-шамычым да Фабрично-Заводской Обучений школа-шамычым кучашлан 1940—1941 ийлан расход-шамычын сметыштым;

д) Ремесленный Училищылаште, Железнодорожный Училищылаште да Фабрично-Заводской Обучений школлаште тунемше-шамычым учебник, учебный пособий, общежитий-шамыч дене, вургем, обувь, белье дене, постельный принадлежность да кочкыш дене обеспечитлыме нерген предложений-шамычым;

е) Ремесленный Училищыласе, Железнодорожный Училищыласе да Фабрично-Заводской Обучений школласе административно-преподавательский персоналын пашадар ставкышт нерген предложений-шамычым.

5. Фабрично-Заводской Ученичествын улшо школжо-шамычым (ФЗУ тыгыде школа-шамыч, тугак текстильный, куштылго да кочкыш промышленностьлан массовый профессиян пашазе-шамычым ямдылыше ФЗУ школа-шамыч деч посна), СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийын составитлыме спискыже почеш, наркомат ден ведомство-шамычын веденийышт гыч налаш да тиде пунчалым публиковатлыме кече гыч тӱҥалын тылзе срокышто СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийын веденийышкыже пуаш. Школа-шамычым 1940 ий 1 августлан баланс почеш учебно-производственный помещений-шамычге, оборудованийге, общежитий-шамычге, тугак штатный преподаватель ден тунемше-шамычын улшо составыштге пуаш.

6. ФЗУ школа-шамычлан ожно принадлежатлыше чыла помещений-шамычым Ремесленный Училище-шамычлан, Железнодорожный Училище-шамычлан да Фабрично-Заводской Обучений школа-шамычлан пӧртылташ, тугак СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управлений дене келшыме почеш, южо техникум-шамыч деч посна, чыла моло организаций ден учреждений-шамыч деч действоватлыше ФЗУ школа-шамычын помещенийыштым освободитлаш наркомат-шамычым да предприятий-шамычын директорыштым обязатлаш.

7. 1940 ийыште Ремесленный Училище-шамычым, Железнодорожный Училище-шамычым да Фабрично - Заводской Обучений школа-шамычым кучымо да оборудоватлыме шотышто расход-шамычлан СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийлан колташ:

а) Фабрично-Заводской Ученичество школа-шамычлан да массовый профессий-шамычым ямдылашлан наркомат ден ведомство-шамычын ассигноватлыме средствашт гыч 100 миллион теҥгем;

б) 1940 ийсе государственный социальный страхований бюджет гыч 200 миллион теҥгем;

в) 1940 ийсе сентябрь гыч декабрь марте жаплан профорганизаций-шамычын культурно-массовый пашаштлан озанлык организаций-шамыч деч профсоюз-шамычын налын шогымо отчисленийышт гыч 300 миллион теҥгем;

г) СССР Совнаркомын резервной фондшо гыч 400 миллион теҥгем.

СССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель В. МОЛОТОВ.

СССР Совнаркомын Дела Управляющийже М. ХЛОМОВ.

Москва, Кремль. 1940 ий 2 октябрь.

П. Г. МОСКАТОВ йолташым СССР Калык Комиссар-шамыч Совет пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийын начальникшылан назначитлыме нерген

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Советын пунчалже

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет пунчалеш:

СССР Калык Комиссар-шамыч Совет пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийын начальникшылан П. Г. Москатов йолташым назначитлаш.

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель В. МОЛОТОВ.

СССР Совнаркомын Дела Управляющийже М. ХЛОМОВ.

Москва, Кремль. 1940 ий 2 октябрь.

Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке оласе ден колхозысо молодежьым призыватлыме нерген

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Советын пунчалже

„СССР-ын Государственный Трудовой Резервше-шамыч нерген" СССР Верховный Совет Президиумын Указше дене келшышын СССР Калык Комиссар-шамыч Совет пунчалеш:

1. Ремесленный ден Железнодорожный Училищылашке 14—15 ияш ийготан, Фабрично-Заводской Обучений школлашке 16—17 ияш ийготан оласе ден колхозысо пӧръеҥ молодежь кокла гыч призыватлыме (мобилизоватлыме) дене, тугак открытый (добровольно) налме дене, Ремесленный Училище ден Железнодорожный Училищылашке 350 тӱжем еҥым да Фабрично-Заводской Обучений школлашке 250 тӱжем еҥым 1940 ий 10 гыч 25 ноябрь марте жапыште налаш СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийым обязатлаш.

2. Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке призыватлыме-шамыч контингентым кажне область, край, республика еда распределитлымашым СССР Совнаркомлан пенгыдемдаш 1940 ий 10 октябрьлан вноситлаш СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийым обязатлаш.

3. Кажне областьыште, крайыште да республикыште призыв контингент-шамыч гыч исходитлен, кажне олаште да административный районышто Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке призыватлыме оласе ден колхозысо молодежьын количествыжым 1940 ий 1 ноябрьлан установитлаш шемер депутат Совет-шамычын областной, краевой исполкомыштым да Союзный ден Автономный республика-шамычын Совнаркомыштым, а колхозысо молодежь кокла гыч призыватлыме-шамыч количествым колхоз еда 1940 ий 5 ноябрьлан распределитлаш шемер депутат-шамычын районный Советыштын исполкомыштым обязатлаш.

4. Ремесленный ден Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке реорганизоватлыме Фабрично-Заводской Ученичество школлаште тунемше-шамыч, пӧръеҥге, ӱдрамашге, Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично - Заводской Обучений школлашке налмаште преимущественный права дене пользоватлалтыт манын, установитлаш.

5. Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке оласе ден колхозысо молодежьым призыватлымашым эртарашлан олалаште да районный центрлаште тыгай состав дене комиссий-шамычым ышташ: шемер депутат Совет-шамыч городской, районный исполнительный комитетын председательже (комиссий председатель), оласе, районысо профсоюзный организацийын представительже да ВЛКСМ городской, районный комитетын секретарьже.

6. Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке призыватлыме (мобилизоватлыме) чыла еҥ-шамыч медицинский осмотрым эртышаш улыт.

7. Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке каяшлан, СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийын установитлыме форман, комиссий председательын подписатлыме да шемер депутат-шамыч Совет Исполнительный Комитетын печатьшым пыштыме путевкым, тугак кӱртньӧ корно дене яра каяш правалан литерым комиссий кажне призыватлымылан кидышкыже пуа.

8. Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке призыватлыме-шамычым ӱмбал вургем дене, обувь дене, кок смена белье дене, назначений верышке шумеш корно дене кайыме жаплан кочкыш продукт-шамыч дене колхоз-шамыч счетеш снабдитлаш да кӱртньӧ корно станций дек шумеш каяшлан передвижений средствам призыватлыме-шамычлан пуаш колхоз-шамычын правленийыштым обязатлаш.

9. СССР Совнарком пеленсе Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийын заявкыже почеш, Трудовой Резерв-шамыч Главный Управленийлан кӱлеш варе литер-шамычым пуаш да Ремесленный Училищылашке, Железнодорожный Училищылашке да Фабрично-Заводской Обучений школлашке призыватлыме еҥ-шамычым нунын назначений верышкышт намиймашым шукташ Путей Сообщений Калык Комиссариатым обязатлаш.

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель В. МОЛОТОВ.

СССР Совнаркомын Дела Управляющийже М. ХЛОМОВ.

Москва, Кремль. 1940 ий 2 октябрь.

Финансовый активын паша результатше

Моркинский район, Кожлаерский сельсоветысе посна колхоз-шамыч кумышо квартал финансовый планым тӱрыс темeныт.

„Пайгатнур" колхоз кумышо квартал финпланым 183 процентлан темен. Оксам погымаште сельский исполком депутат С. Мухин, Т. Захарова да Н. Ильминов йолташ-шамыч пашам активно ыштат, колхозник-шамыч коклаште умылтарымаш пашам кумдан шареныт.

Тыгак „Мастар вий" колхоз 153 процентлан да „Крестьянка" колхоз 112 процентлан темeныт.

А. Сергеев.

ВЛКСМ МАРИЙСКИЙ ОБКОМЫН ПАШАЖЕ НЕРГЕН

Обкомол секретарь П. В. Щербаков йолташын докладше почеш XVI Марийский областной конференцийын

РЕШЕНИЙЖЕ

ВЛКСМ Марийский обкомын пашаже нерген ВЛКСМ обком секретарь П. В. Щербаков йолташын отчетный докладшым колыштмек да обсуждатлымек, XVI Марийский областной конференций палемда: ВЛКСМ-ын XV конференцийже деч вара отчетный жапыште Марийский республикысе комсомольский организаций ВКП(б) XVIII с'ездын исторический решенийже-шамыч дене да Сталин йолташын указанийже-шамыч дене, ВЛКСМ ЦК-н VIII-ше да варасе IX, X, XI пленумжо-шамычын решенийышт дене вооружатлалтын, государственный ден озанлык деятельностьышто участвоватлымаште шуко пашам ыштен. Комсомольский организаций-шамыч шке предприятийыштын, учрежденийыштын озанлык илыш вопросышт деке утларак активнын лишемаш тӱҥалыныт, производствышто социалистический соревнованийым, стахановский движенийым шарымаште да трудовой дисциплиным пеҥгыдемдымаште ведущий рольым налын шогаш тӱҥалыныт.

Колхозласе комсомольский организаций-шамычын ролышт нӧлталтын. Кӱкшӧ лектышан шурно верч да социалистический животноводство верч кучедалмаште колхозласе комсомольский организаций-шамычын боевой организатор лийын шумо чапле примерышт республика мучко шагал огыл. Оршанский район Калинин лӱмеш колхозысо, Сернурский район „Трактор" колхозысо, Моркинский район Молотов лӱмеш колхозысо да моло колхозласе комсомольский организаций-шамыч колхоз-шамычым большевистски пеҥгыдемдымаш пашаште партийный директивым илышыш пуртышаш верч уло кумылышт дене тыршат.

ВЛКСМ ЦК X пленумын решенийжым илышыш пуртымылан кӧра, республикысе комсомольский организаций школлаште шке пашажым икмыняр саемден, тидлан кӧра тунемше-шамычын успеваемостьышт да дисциплинышт саемын. Йоча творчествын республиканский олимпиадым да пионер ден школьник-шамычын оборонный соревнованийыштым удан огыл эртарыме.

Республикысе пионерский организаций ятырак кушкын, шке радамышкыже 7.807 йочам пуртен да угыч 309 пионерский отрядым ыштыме.

Отчетный жапыште Ленин—Сталин партийлан преданный ушо советский молодежь кокла гыч 14.495 еҥым комсомолыш пуртымо, угыч 455 первичный организацийым создатлыме, нунын кокла гыч 298 организацийже—колхозлаште. 1.901 комсомолецым партий радамыш пуртымо. Руководящий партийный, комсомольский, хозяйственный, советский пашашке 851 комсомолецым выдвигатлыме. Колхозласе руководящий пашаште 651 комсомолец ышта.

Комсомольский организаций-шамычын отчетым да сайлымашым эртарыме годым первичный комсомольский организаций-шамычын руководствышкышт 1.073 эн сай комсомолец-шамыч первый гана сайлалтыныт.

Нине сеҥымаш-шамыч дене пырля Марийский комсомольский организацийын пашаштыже ятыр кугу ситыдымаш-шамыч улыт:

а) Марийский комсомольский организаций шке пашажым ВКП(б) XVIII с'ездын да ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийыштлан основеш путырак эркын перестроитла. Руководящий актив шке республикышын экономикыжым шагал пала, тудын озанлык ден культурный илышышкыже шагал вникатла.

Промышленный да лесной комсомольский организаций-шамычым обкомол начар вуйлатен. Промышленный да лесной организаций-шамычын пашашт нерген вопрос бюрошто, активыште, пленумлаште пеш шуэн шындалтын да лукмо решений-шамыч вашке мондалтыныт.

б) СССР Верховный Совет Президиумын „Кандаш часан паша кечыш да шым кечан паша арняшке вончымо нерген да предприятий ден учрежденийла гыч пашазе ден служащий-шамычын самовольно каймыштым чарыме нерген" 26 июньышто лукмо Указшым илышыш пуртышаш верч Обкомол, райкомол-шамыч да горкомол начар кучедалыт. Прогульщик-шамыч утларакшым Йошкар-Олаште, Ронгинский, Сернурский, Горно-Марийский районлаште шукын улыт. ВЛКСМ райком-шамыч (Куженерский, Тор'яльский, Волжский) комсомолец - прогульщик - шамыч нерген пеш вараш кодын обсуждатлат, судын решенийжым вучен эртарат. А ВЛКСМ Горно-Марийский райкомын бюрожо прогульщик-шамычын аралыме корныш шогалын да прогульщик-шамычым ВЛКСМ радам гыч луктын огытыл.

в) ВЛКСМ ЦК X пленумын решенийжым илышыш пуртымаш неудовлетворительно кая. Республикысе ятыр школлаште дисциплина ден успеваемость кызыт мартеат пеш ӱлнӧ шога. Пионерский организацийын пашаже пеш эркын перестроитлалтеш. Обкомол да тудын школьный молодежь да пионер-шамыч коклаcе паша дене отделже детдом-шамычлан нимат полшен огытыл, садланак Люльпанский, Сурский, Ежовский детдомлаште чер шарлен, йоча-шамычым кӱлеш семын воспитатлымаш лийын огыл.

г) Актив коклаcе пашамат кӱлеш семын шындыме огыл. Улшо кадр-шамычын отделыштат пашам начар ыштетат. Руководящий пашашке ӱдыр-шамычым шагал выдвигатлыме. Первичный комсомольский организаций - шамычын секретарьыштлан да нунын заместительыштлан кече еда полшымаш лийын огыл, эртарыме совещаний ден погынымаш-шамыч большевистский воспитанийын школжо лийын шуын огытыл, пионервожатый-шамычын семинарышт ятыр районлаште (Еласово, Сотнур, Параньга) случай гыч сучайыш гына эртаралтыт.

Эреак действоватлыше комиссий-шамычын пашаштым саемдашлан ВЛКСМ Обком кӱлеш мерым ыштен огыл. Пропаганда, военно-физкультурный да культурно-массовый паша дене комиссий-шамычлан эсогыл инструктивный указанийымат пуэн огытыл. Посна райкомол-шамыч (Горно-Марийский, Еласовский, Куженерский, Сотнурский, Пектубаевский) ВЛКСМ ЦК XI пленумын решенийжым але мартеат умлен огытыл да рядовой комсомолец - шамычым активный союзный пашашке огыт шупш.

д) Комсомольский активын, комсомолец - шамычын да несоюзный молодежын идейно-политический воспитанийыштым обкомол, райкомол-шамыч да горкомол неудовлетворительно организоватленыт. Садлан кӧра комсомолышто партийный пропаганда пеш эркын перестроитлалтеш: „ВКП(б) Историй Краткий Курсым" лукмек партийный пропагандым шындыме нерген ВКП(б) ЦК-н решенийжым илышыш тӱрыс пуртымо огыл, утларакшым самырык комсомолец-шамычым туныктымаш паша начар шындалтын.

„Рвезе Коммунист" газета комсомольский активлан марксизм-ленинизм основа дене овладеватлалташыже начарын полша да ВКП(б) историйым тунемше-шамычын опытыштым шагал освещатла.

е) ВЛКСМ обкомол, райкомол-шамыч, горкомол первичный комсомольский организаций-шамычым организационно-политически пеҥгыдемдымаште пашам неудовлетворительно ыштеныт, ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже-шамычым илышыш пуртымаште, политико-воспитательный да внутрисоюзный пашаштым кӱлеш семын шындымаште нунылан практический полышым шагал пуэныт.

Обкомолын, райкомол-шамычын, горкомолын пашаеҥышт первичный комсомольский организацийлаште шагал лийыныт, кажне посна комсомолец-шамыч дене пашам ситышын огыл ыштеныт.

ж) Ятыр первичный комсомольский организацийлаште, поснак колхозласе организацийлаште погынымаш-шамыч кӱлеш семын ямдылалтдеак, кӱкшӧ огыл идейно-политический уровенеш эртеныт, критика ден самокритикым ситышын огыл шарыме, комсомольский погынымашым эртараш ончыктымо кечым посна организацийлаште кӱрлыныт.

з) ВЛКСМ ОК бюро да тудын секретарьже-шамыч руководящий кадрым подбиратлымашке серьезнын огыл относитлалтыныт, нунын пашам ыштен кертшаш качествыштым шотыш налын огытыл. Мутлан, ВЛКСМ Моркинский райком секретарьлан Бутылкиным, Килемарский райкомол секретарьлан Семеновым выдвигатленыт, нуно шке пашаштым шуктен огытыл. ВЛКСМ ОК аппаратыш подбиратлымашкат шоналтыде ончымаш случаят лиеден.

и) Обкомолышто финансовый дисциплиным нарушатлымашат лиеден, тиде обкомол ден райкомол-шамычын средстваштым утыж дене кучылтмашке шуктен, комсомольский членский взносым жапыште погашлан нимогай мерат приниматлалтын огыл.

к) ВЛКСМ обком, райком - шамыч горком Осоавиахимлан, физкультура да спорт паша дене республиканский комитетлан полышым шагал пуэныт, тидлан кӧра республикыште оборонный ден физкультурный паша начар шындалтын.

л) Комсомольский организаций-шамыч культурно-массовый пашам кӱлеш семын огыт вуйлате. Ятыр лудмо пӧрт, клуб, библиотека, красный уголок-шамыч шке пашаштым начар ыштат. Ойыртемынак антирелигиозный пропаганда пеш начар шындалтын.

XVI областной конференций ПУНЧАЛЕШ:

1. ВЛКСМ Обкомын политический линийжым правильныйлан да практический пашажым удовлетворительныйлан шотлаш.

2. Республикысе комсомольский организацийын ончыкыжым ыштышаш чыла пашаштыже ВКП(б) XVIII с'ездын исторический решенийже - шамычеш, ВЛКСМ ЦК-н VIII да варасе пленумжо-шамычын решениештышт основыватлалтын, кумшо Сталинский пятилетка план дене ончыктымо государственный, хозяйственный, культурный задача-шамычым разрешитлымаште чыла комсомолец-шамычын да молодежын активнын участвоватлымыштым эше утларак виҥдаш. Предприятийын, колхозын, учрежденийын хозяйственный, культурно-бытовой илышыштыже вопросым шындымаште да разрешитлымаште инициативым утларак кугемдаш.

3. Марийский республикысе комсомольский организаций социалистический соревнований ден стахановский движенийым кумдан шарымаште партийный да советский организаций - шамычлан утларак полшышаш, промышленность ден озанлык нӧлтымаште эше утларак активнын участвоватлышаш. Комсомольский организаций-шамыч колхозный стройым умбакыже развиватлышаш да пеҥгыдемдышаш верч кучедалмашым организоватлышаш улыт, шурно лектышым нӧлтымаште, у животноводческий ферма - шамычым организоватлымаште да волыкын породностьым саемдымаште, животноводство пашазе кадрым пеҥгыдемдымаште эше утларак активнын кучедалшаш улыт. Социалистический пашан ончыл еҥже-шамычын чапле опытыштым чыла пашазе да колхозник-шамычлан передаватлымашым организоватлыман.

4. Трудовой дисциплиным нарушатлыше-шамыч ваштареш кучедалмашым обкомоллан, райкомол-шамычлан да горкомоллан эшеат вияндаш конференций кӱшта. Молодежь коклаште пашашке социалистический отношенийым, шке пашам йӧратымашым воспитатлыман. Производствын дезертирже-шамычлан да нунын покровительыштлан нимогай пощадым пуман огыл. Прогулым ыштыше да паша гыч самовольно кайше комсомолец-шамычым судебный ответственностьыш привлекатлаш веле огыл, а государственный да союзный дисциплиным нарушатлымыштлан нуным ВЛКСМ радам гыч исключитлаш кӱлеш.

5. Конференций республикысе

(Мучашыже 4-ше страницыште).

ВЛКСМ МАРИЙСКИЙ ОБКОМЫН ПАШАЖЕ НЕРГЕН

Обкомол секретарь П. В. Щербаков йолташын отчетный докладше почеш XVI Марийский областной конференцийын

РЕШЕНИЙЖЕ

(Мучаш)

комсомольский организацийын тӱҥ задачыжлан шотла — тиде комсомолец-шамычым да молодежым идейно-политически воспитатлымаш, болшевистский партийын историйжым да пролетариатын диктатуржо верч пашазе классын героически кучедалмашыжым тунеммаш.

Партийын историйжым тунеммашке эн первояк чыла руководящий комсомольский активым шупшаш, партийын историйжым тунеммаште самырык советский интеллигенцийлан серьезын полшаш. Квалифицированный лекцийым, докладым, конференцийым систематически эртарымашым практиковатлаш. ВЛКСМ обкомын, райкомшамычын да горкомын руководящий пашаеҥышт теоретический доклад-шамыч дене выступатлышаш улыт. Общеобразовательный уровеньышт ӱлнӧ улмылан кӧра ВКП(б) историйым „Краткий курс" почеш тунемашлан ямдылалт шудымо комсомолец - шамычлан да молодежлан Сталин йолташын биографийжым тунемман, тидын годым нуно шкеньыштын общеобразовательный ден политический уровеньыштым эреак нӧлтышаш улыт. Тиде цель дене кугуеҥ-шамыч школлаште тунеммашым практиковатлаш кӱлеш, комсомолецшамычым марксизм-ленинизм духеш кече еда воспитатлыман.

6. Шкенан республикысе чыла колхозлаштат первичный комсомольский организаций - шамычым создатлаш ВЛКСМ ОК ончылан конференций задачым шында. Тидын годым молодежь кокла гыч эн сай ужашыжым комсомолыш пуртыман.

7. ВЛКСМ ЦК XI пленумын решенийже-шамычым илышыш пуртен, ончыкыжым руководствыш кумда активым, эреак действоватлыше комиссий-шамычын членыштым, пленум член-шамычым да первичный комсомольский организаций - шамычын секретарьыштым, внештатный инструктор-шамычым шупшын, тидын годым кажне активистын способностьшым шотыш налын, нунылан комсомольский поручениям пуэн, тиде поручениям шукташлан систематически полшен да ыштен шуктымашым эреак контролироватлен, комсомольский организацийын пашажым тӱҥ гычак перестроитлыман. Районный, городской да кугу предприятийлаште актив погымашым регулярно эртарыман, тидын годым комсомольский пашан ситыдымашыже нерген критика ден самокритикым кумдан шарыман.

8. Оборонный ден физкультурный пашам вуйлатымашым обкомол, райкомол-шамыч да горкомол деч конференций требоватла. Осоавиахимлан, физкультура да спорт паша дене комитетлан практический полшымым пуман. Осоавиахим член лияш да военный специальность дене овладелатлалташ кажне комсомолецым конференций обязыватла. Добровольный общество-шамычын (СВБ, МОПР, РОКК) пашаштышт кече еда полшаш да нине добровольный обществылашке кажне комсомолецым шупшаш. Калык коклаште антирелигиозный пашам шарымашке утларак кугу вниманийым ойыраман, антирелигиозный тема дене докладым, беседым, лекцийым организоватлыман, художественный да литературный вечершамычым эртарыман.

9. Ӱдрамаш молодежь коклаште, утларакшым тӱҥ национальность коклаште пашам ыштымашым вуйлатен шогаш обкомолым, горкомолым да райкомол-шамычым конференций обязыватла. Самырык ӱдырамаш-шамычым общественный комсомольский илышышке да руководящий пашашке писынрак выдвигатлыман. Капитализмын пережиткыже ваштареш решительно кучедалман.

10. Комсомольский озаилыкыште большевистский порядокым ышташ, КСМ организацийыште учет гыч сниматлалтде коранге комсомолец-шамычым вич тылзе жапыште кычал муаш, комсомолыш угыч пуртымо - шамычлан чылаштланат комсомольский билетым пуаш комсомольский организаций-шамычым обязыватлаш. Комсомолыш угыч пуртымо-шамычлан комсомольский документым жапыштыже пуэн шуктыдымаш ончыкыжым лийман огыл.

11. Комсомольский членский взносым тӱлымаште задолженностьым йӧршынак пытарашлан кызытак мерым приниматлаш да ончыкыжым членский взносым тӱлымаште Уставын требованийжым нарушатлымаш ынже лий манын, обкомол деч, райкомол-шамыч да горкомол деч конференций требоватла.

12. Комсомольский погынымашшамыч комсомолец - шамычым да молодежым воспитатлымаште подлинный коммунистический школа лийшыт манын, нуным сайын ямдылалтын эртарыман. Комсомолыш угыч пуртымо-шамыч коклаште пашам ыштымашке вниманийым утларак ойыраман, нунылан комсомольский поручениям эреак пуман, практически полшыман да поручениям шуктымыштым терген шогыман, комсомольский организацийын пашашкыже самырык комсомолец - шамычым кече еда шупшман.

13. Комсомольский „Рвезе Коммунист" газета дек да пионерский „Ямде лий" газета дек ВЛКСМ обкомын у составшылан поснак кугу вниманийым ойыраман. „Рвезе Коммунист" ден „Ямде лий" газета-шамыч Марийский республикысе комсомолын, пионерын да молодежын илышыжым чыла могырымат рашак ончыктышаш улыт. Печатлыме материал-шамыч пӱсӧ, кӱкшӧ принципиальностян лийшыт, ленинско - сталинский комсомолын да пионер-шамычын кече едасе задачыштым тичмашынак ончыктен шогышт. Чыла юнкоровский активым движенийыш кондаш, республикысе комсомольский актив дене кыл кучымашым эше утларак шараш да пеҥгыдемдаш „Рвезе Коммунист" газетым конференций обязыватла.

14. ВЛКСМ ЦК X пленумын решенийжым илышыш пуртымашым обеспечитлаш обкомолын школьный молодежь да пионер - шамыч кокласе паша дене отделже деч конференций требоватла. Школьный комсомольский организацийшамычым 100 процентан успеваемость верч, отличный дисциплина верч кучедалмашке мобилизоватлыман. Учитель-шамычын авторитетыштым чыла семынат нӧлталман, учитель - шамычлан паша ыштышышт нормальный условийым ыштышаш верч кучедалман, учительствын заочно тунеммаш пашажым кӱлеш семын организоватлыман. Внешкольный учрежденийлаште, детдомлаште, школлаште воспитательный пашам шындымашке поснак кугу вниманийым ойыраман. Пионервожатый-шамычын тунеммашыштым организоватлаш, пионерский паша практика вопрос дене семинарым систематически эртараш обкомолын у составшылан кӱшташ. Пионерский лагерьлан да кеҥежсе оздоровительный мероприятийлан ямдылалтмаште вуйлатымашым обеспечитлаш.

15. Неграмотность ден малограмотностьым пытарымаш пашаште калык образований отдел-шамычлан практический полшымым организоватлаш обкомол ден райкомол-шамычым обязыватлаш. Культурномассовый учреждений - шамычын: клубын, лудмо пӧртын, красный уголокын, соцкультура пӧртын пашаштым организоватлаш.

Партийын Областной Комитетше вуйлатыме почеш Марийский комсомол шке ончыланже шындыме задачыже - шамычым честь дене шукта да ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже шамычым тичмашынак илышыш пурта манын, XVI Марийский областной конференций пеҥгыдын ӱшана.

Лудмо пӧрт да тудын вуйлатышыже нерген

Эртен коштшемла Пектубаевский сельсовет пелеҥсе (тиде районак) лудмо пӧртыш пураш вереште. Тиде лудмо пӧрт сельсовет деч 3 километр тораште гына. Тудын кӧргышкыжӧ пурет гын, кушто улметымат мондет—кӱварыште лавра, пурак, угыллаш тӱрлӧ шӱкым чумырен-чумырен кодымо. Пырдыжыште тоштемше лозунгшамыч кечат. Пурымаште конга воктене ик кугу шӱкшӱ гына шкаф; урем велсе окна дене изирак ӱстел шинча; ӱстел коклаште икмыняр пӧр'ен да ӱдыр-шамыч шинчылтыт.

Нунын дене икмыняр кутырымек палэ лие: тиде самырык ӱдыр Шалагина Анна лудмо пӧртыштӧ избачлан ышта. Тудо шкеже комсомолка. Комсомольский организаций тудлан лудмо пӧртыштӧ пашам сайын шындаш, чыла порядокым ышташ поручатлен, а тудо тиде почетный поручениям монден. Садлан тудын лудмо пӧртыштыжӧ нимогай порядок уке. Ӱстембалне нимогай газетым, журналым от уж, улыжымат вӱдылын шкафыш пыштен.

Лудмо пӧрт пелен нимогай кружокымат организоватлыме огыл. Красный уголок-шамычланат Шалагина йолташ полшымым ок пу. Садланак тиде сельсоветысе 5 красный уголок гыч кокытшо гына пашам ыштат.

Тыгак агитмассовый пашаштат Шалагина йолташ ок участвоватле. Лудмо пӧртым вуйлатыше Шалагина йолташлан кызытак пашажым перестроитлаш да комсомольский организацийын поручатлымыжым шукташ кӱлеш. Комсомольский организаций ден РОНО-ланат тиде пашам мондыман огыл.

В. Загайнов.

Членский взносым тӱрыс поген сдатлыман

Комсомольский членский взносым колхозласе ятыр комсомольский организаций-шамыч жапыште тӱлен шогат. Теве Ленин лӱмеш колхозысо комсомольский организаций Йошкар-Олинский районышто ик ончыл организацийлан шотлалтеш. Секретарь А. Бухвалова йолташын комсомолец-шамыч коклаште членский взносын значенийже да рольжо нерген сайын умылтарымыжлан кӧра комсомолец-шамыч членский взносым жапыштыже тӱлат. Сентябрь тылзыште тиде комсомольский организаций членский взнос оксам сберкассыш эн ончычак сдатлен.

Но туге гынат але колхозласе южо комсомольский организаций-шамыч членский взносым тӱлымашке серьезын огыт относитле. Ятыр комсомольский организаций-шамыч членский взнос оксам 2 тылзылан сберкассышке сдатлен огытыл. „8 март" колхоз пелеҥсе комсомольский организаций (секретарь И. Иванов йолташ) 2 тылзылан погымо членский взнос оксам таче кече мартеат сберкассышке сдатлен огыл. „Уэмдыше" колхоз пелеҥсе комсомольский организацият членский взносым тӱлымашке серьезын огеш относитле. Садланак вет кум тылзылан погымо членский взнос окса секретарьын кидыште кия. Организацийын тошто секретарьже Д. Шмаков йолташ шкежат членский взносым 10 тылзылан тӱлен огыл. Тудо ВЛКСМ член да кандидатшамычын членский взносым тӱлымышт нерген инструкций почеш комсомол радам гыч механически лектын. ВЛКСМ райкомол шукоган ужыктен гынат, тудо нимогай причина деч посна бюрошко толын огыл. Комсомольский дисциплиным нарушатлыше тыгай комсомолецым ВЛКСМ райком секретарь Калашников йолташ але мартеат комсомол радамыште шогыкта.

„Новая жизнь" колхоз пелеҥсе комсомольский организацийын тошто секретарьже Инягин йолташ комсомолец-шамыч деч членский взносым поген да шке кӱлешыжлан 12 теҥге да 50 ырым кучылтын. Тиде оксам таче кече мартеат тӱлен огыл.

Членский взнос погымашым шуяш да членский взнос оксам растранжироватлаш иктыланат правам пумо огыл.

Н. Тымбаршев.

Хулиганский пашажлан ик ийлан тюрьмаш

Ново-Тор'яльский район „У илыш" колхозын счетоводшо комсомолец Я. Назаров 13 сентябрьыште йӱшӧ вуя кладовщик С. Назаровын логарышкыже кержалташ тӧчен, документ-шамычым кушкед кышкен да тудым тӱрлӧ уда мут дене вурсен. Тиде шакше паша ыштымыжым Ново-Тор'яльский калык суд ончен налынат, хулиган Назаровым ик ийлан тюрьмаш петыраш приговорым луктын. Приговорым тунамак илышыш пуртымо.

Ермаков.

Отв. редактор— И. М. САЙТИЕВ.

Э1121. АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Пограничная, дом № 45. № телефона 1—36. 1-ая типография Маргосиздата.